

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. Н. КАРАЗІНА

**СУЧАСНИЙ СТАН, ПРОБЛЕМИ ТА
ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
БІЗНЕСУ, ФІНАНСОВО-КРЕДИТНИХ
ТА ОБЛІКОВИХ СИСТЕМ**

Збірник тез доповідей
IV Міжнародної науково-практичної конференції
до 80-річчя від дня заснування банківського інституту

(17 травня 2024 року, м. Харків, Україна)

Електронний ресурс

Харків – 2024

УДК 33+657(063)

С 91

*Реєстраційне посвідчення УкрІНТЕІ МОН України
(№ 550 від 07 грудня 2023 року)*

*Затверджено до розміщення в мережі Інтернет рішенням Вченої ради
Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна
(протокол № 10 від 27 травня 2024 року)*

Редакційна колегія:

д-р. екон. наук, проф. Б. В. Самородов (головний редактор);
к.філос.н., доц. А.А. Чхеайло;
д-р. екон. наук, проф. Г. М. Азаренкова;
д-р. екон. наук, проф. А. П. Грінько;
к-т. екон. наук, доц. Н. Л. Морозова;
к-т. екон. наук, доц. Р. О. Піскунов;
к-т. пед. наук Н. І. Стяглик.

Адреса редколегії:
61022, м. Харків, майдан Свободи, 4

С 91 Сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку бізнесу, фінансово-кредитних та облікових систем: збірник тез доповідей IV Міжнародної науково-практичної конференції до 80-річчя від дня заснування банківського інституту (17 травня 2024 року, м. Харків, Україна) [Електронний ресурс]. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2024. – 1 ел. опт. диск (CD-ROM). – Систем. вимоги: Процесор Pentium-класа ; ОС Windows 7/10 ; дисковод CD-ROM; Acrobat Reader 10. – 327 с.

У збірнику представлені тези доповідей учасників IV Міжнародної науково-практичної конференції на загальну тему «Сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку бізнесу, фінансово-кредитних та облікових систем».

Для науковців, аспірантів і студентів вищих навчальних закладів. Матеріали подано в авторській редакції. Відповідальність за зміст і оформлення матеріалів несуть автори.

Усі права застережено. Посилання на матеріали обов'язкові.

УДК 33+657(063)

ISBN 978-966-285-781-8

<https://ekhnuir.karazin.ua/handle/123456789/18595>

© Харківський національний
університет імені В. Н. Каразіна, 2024

*Багрій К.Л.,
к.е.н., доцент,
Чернівецький торговельно-економічний інститут
Державного торговельно-економічного університету*

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ БУХГАЛТЕРСЬКОГО АУТСОРСИНГУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Сучасна реальність війни накладає свої умови на підприємства та вимагає від них оперативної реакції на зміни економічних умов без додаткових витрат. В даний час питання про збільшення прибутку бізнесу шляхом аналізу витрат та їх оптимізації стало актуальним для багатьох суб'єктів господарювання, особливо для малого та середнього бізнесу.

У сучасній літературі представлено багато інструментів оптимізації витрат підприємств. Пропонуються шляхи оптимізації як змінних, так і постійних витрат. Одним із реальних шляхів економії, особливо для малих та середніх підприємств, є аутсорсинг.

Аутсорсинг є невід'ємною частиною сучасного бізнес-середовища. Цей вид послуг вже давно набув широкої популярності серед сучасних компаній і став загальноприйнятим стандартом взаємодії у бізнесі по всьому світу. У США та європейських країнах послугами аутсорсингу користується близько 80 % усіх компаній та підприємств. Серед відомих світових компаній, що надають послуги з аутсорсингу бухгалтерських послуг, слід виділити такі компанії, як IBM, EDS та Hewlett-Packard, Xerox та інші. Найпотужнішими в Україні є міжнародні аутсорсингові компанії: «Ernst&Young», «McKinsey», «Pricewaterhouse Coopers», «KPMG», «Deloitte», їм належить 75% ринку [1, с. 398].

В Україні аутсорсинг став широко відомий порівняно недавно і його розвиток відбувається повільніше, ніж за кордоном. Однак він почав набирати особливої популярності у 2021 році у зв'язку з необхідністю економії, викликаній кризовими наслідками пандемії коронавірусу.

Термін «аутсорсинг» походить з англійської мови і означає «використання ресурсів». У міжнародній практиці аутсорсинг визначається як «здійснення сторонньою аутсорсинговою компанією будь-якої частини бізнес-функцій або окремих бізнес-процесів конкретного економічного суб'єкта» [2].

У вітчизняній літературі це поняття трактується по-різному, що пов'язано із відсутністю його нормативно-правового закріплення. Наприклад, І.Й. Яремко та Н.К. Ліннік [3] визначають аутсорсинг як передачу певних допоміжних функцій організації третій стороні, що спеціалізується у цій галузі. Однак у рамках аутсорсингу підприємство має розглядати передачу функцій як цілеспрямоване рішення, основною метою якого має бути оптимізація витрат.

О.А. Подолянчук та В.А. Величко [4] у своєму дослідженні формують наступне визначення аутсорсингу: це комплексне поняття та стратегічне комерційне рішення, спрямоване на реструктуризацію підприємства з передачею

певних функцій, бізнес-процесів, повноважень, відповідальності та ризиків зовнішнім компетентним виконавцям на договірних засадах. Однак варто зазначити, що в рамках аутсорсингу підприємство часто несе відповідальність за ділянку роботи, яку було передано організаторам аутсорсингових послуг.

Переконалий, що під аутсорсингом, в широкому розумінні, слід розуміти послугу щодо виконання цілих процесів чи певних функцій на підприємстві сторонніми фахівцями-професіоналами на умовах довготривалих цивільно-правових відносин.

В даний час існує кілька видів аутсорсингу, таких як аутсорсинг інформаційних технологій, бізнес-процесів, послуг та виробництва. Однак, аутсорсинг бухгалтерського обліку є одним з видів оптимізації підприємств, що найбільш динамічно розвиваються.

Аутсорсингові послуги в галузі бухгалтерії включають постановку та ведення обліку, облік податків, складання звітності, взаємодію з податковими органами та ін. Особливо популярними є послуги з аутсорсингу заробітної плати та складання і подання звітності до податкових органів.

Це пояснюється високою завантаженістю даних ділянок бухгалтерського обліку, оскільки нарахування заробітної плати відбувається двічі на місяць, а звіти до податкових органів складаються та подаються з урахуванням податкового та звітного періодів.

Щодо бухгалтерського аутсорсингу можна виділити такі види: консультування, повний аутсорсинг, вибіркового аутсорсингу та ведення обліку від імені головного бухгалтера.

Існує кілька причин популярності та затребуваності аутсорсингу бухгалтерського обліку. По-перше, нестача висококваліфікованих спеціалістів у сфері обліку, аналізу та оподаткування. По-друге, сезонний характер виробничих процесів. По-третє, необхідність стимулювання ефективності праці та інші чинники. Всі ці причини безпосередньо пов'язані з основною метою аутсорсингу бухгалтерських послуг – економією коштів підприємства.

Можливість бухгалтерського обслуговування сторонньою фірмою дозволяє підприємству зосередитись на основній ідеї своєї діяльності без відволікання на організаційні аспекти.

Основними перевагами співпраці з компаніями-аутсорсерами можна виділити наступні:

1. Зосередження зусиль реалізації основної місії підприємства.
2. Економія коштів у порівнянні з утриманням власних бухгалтерів.
3. Залучення висококваліфікованих спеціалістів у галузі бухгалтерії.
4. Контроль за якістю ведення бухгалтерії.

У той же час аутсорсинг має і деякі значні недоліки:

1. Відсутність методики оцінки доцільності переходу на аутсорсинг бухгалтерії. Прийняття рішення про доцільність аутсорсингу має бути засноване на чітко визначених цілях, завданнях та очікуваних результатах, а також аналізу ринку. Рішення про застосування аутсорсингу має враховувати галузеву приналежність підприємства.

2. Проблеми безпеки інформації. Існує ризик витоку комерційної таємниці підприємства через співробітників аутсорсерів.

3. Невідповідність рівня кваліфікації залучених спеціалістів заявленим вимогам. У цьому випадку можливе надання неякісних послуг, які можуть виявитися лише після певного часу.

4. Неможливість повністю передати відповідальність за діяльність компанії-аутсорсеру. У разі судових розглядів керівник організації нестиме повну відповідальність.

5. Обмеження зацікавленості у кінцевих результатах діяльності замовника. Умови договору про аутсорсинг передбачають чітку та договірну оплату послуг, що призводить до відсутності зв'язку з успішністю розвитку підприємства.

6. Відсутність належного контролю над фахівцями, які надають послуги. Існує можливість надання неякісних бухгалтерських послуг.

7. Відсутність юридичних гарантій. У ряді зарубіжних країн компанії не лише несуть відповідальність за свої дії, але й зобов'язані страхувати свою відповідальність, що дозволяє компенсувати втрати клієнтам у разі банкрутства аутсорсера.

Підсумовуючи слід зазначити, що аутсорсинг – це делегування на договірній основі непрофільних функцій обслуговування підприємства з метою оптимізації витрат і отримання якісних послуг фахівців. Аутсорсинг стає все більш популярним серед підприємств середнього та малого бізнесу в Україні. Безумовно послуги аутсорсингу мають низку переваг, проте необхідно враховувати і недоліки та розглядати доцільність його застосування для підприємств різних галузей та масштабів. У цьому контексті важливо розробити методику оцінки доцільності передачі бухгалтерії на аутсорсинг, яка враховуватиме основні недоліки даного виду діяльності та допомагатиме їх долати.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Кошляк Д. І., Луценко А. Ю., Коба О. В. Тенденції розвитку аутсорсингу бухгалтерського обліку в умовах війни в Україні. Тези 75-ї наукової конференції професорів, викладачів, наукових працівників, аспірантів та студентів Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» (Полтава, 02 трав. – 25 трав. 2023 р.). Т. 2. С. 397–399.
2. Андріанова Т. Переваги аутсорсу над інхаусом. Всеукраїнське професійне юридичне видання «Юридична Газета online». URL: <https://yur-gazeta.com/dunka-eksperta/perevagi-autsorsu-nad-inhausom.html> (дата звернення: 26 квітня 2024 р.)
3. Яремко І., Ліннік Н. Проблематика та особливості розвитку аусторсингу бухгалтерського обліку в Україні. Економіка та суспільство, 2023. № 56. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3078/3001> (дата звернення: 30 квітня 2024 р.)

4. Подолянчук О. А., Величко В. А. Бухгалтерський аутсорсинг: сутність та перспективи розвитку для малого бізнесу, 2024. № 4. С. 130-139.
URL: <https://nayka.com.ua/index.php/agrosvit/issue/view/128/94> (дата звернення: 02 травня 2024 р.)